

Valtuutettu Jarkko Kanervan ym. valtuustoaloite luontopolkujen ja -reittien kehittämisestä

Kaupunginvaltuusto 12.10.2020 § 76
718/00.07.01/2020

Valtuutettu Jarkko Kanerva luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan valtuustoaloitteen:

"Koronakevät ja syksy ovat voimakkaasti lisänneet kotimaan matkailua ja erityisesti luontopolkujen ja -reittien käyttöä. Naantalissa tämä on näkynyt myös polkupyörämatkailun ja veneilyn lisääntymisessä ja kauden pidentymisessä syksyllä. Valitettavasti Naantalin luontopolkujen kunto on - Kultaranta Resortin yksityistä polkua lukuun ottamatta - enimmäkseen huono ja viitoitus heikko, eikä matkailun kehitystrendiä ole päästy täysimääräisesti hyödyntämään. Tilannetta olisi nyt tarkoituksenmukaista korjata kun Valtioneuvosto tarjoaa kunnille erityisavustusta lähivirkistysalueiden kunnostukseen ja kehittämiseen.

"Avustuksen tavoitteena on luoda laadukkaita ja helposti saavutettavia mahdollisuuksia ulkoilla lähiluonnossa. Avustuksella voidaan kunnostaa ja kehittää kunnan nykyisten lähivirkistysalueiden reittejä, rakenteita ja palveluita tai luoda palvelurakenteita uusille alueille. Hankkeiden tulee tukea mahdollisimman suuren käyttäjäjoukon ulkoilua. ... Hankkeelle on eduksi, jos virkistysalueet ovat helposti saavutettavia arjen luontoalueita, joihin pääsee kävellen, pyörällä tai julkisilla kulkuvälineillä. Näin hankkeet tukevat samalla Suomen hiilineutraalisuustavoitteita."

Luolalanjärveä kiertävä reitti on eniten käytettyjä Naantalin luontopoluista. Se on myös merkitty luonnonarvojen vaihemaakuntakaavaan. Reittiä on osittain kunnostettu järven länsipuolelta, mutta itäpuolen reitti on huonokuntoinen ja huonosti viitoitettu. Tärkeää olisi tietenkin se, että teollisuusalueen rakentamista ei siellä uloteta liian lähelle luontopolkua. - Järven pohjoispäässä huonokuntoinen polku kulkee Armonlaaksontien ja järven välissä ja liikenteen melu häiritsee käyttäjiä. Paikalla on sijainnut Naantalin matkailuhistorian kannalta tärkeä Viluluodon lähde. Luontopolun kunnostuksella ja mahdollisesti tien varteen tehtävällä melukaiteella reitin kiinnostavuutta myös matkailukohteena voitaisiin huomattavasti lisätä.

Eniten toimenpiteitä on toistaiseksi suunnattu Aurinkopoluksi nimetyille kulttuuri- ja luontopolulle, joka on hyvin paljon matkailijoiden käytössä. Reitin kiinnostavuutta voitaisiin lisätä opastauluilla, joissa kerrottaisiin alueen luonnosta ja historiasta. Opasteet voisivat myös olla digitaalisessa muodossa. Mielenkiintoa herättävä paikalliskohde polun varressa on esimerkiksi kunnostettavana oleva Villa Ceder (vuodelta 1928), joka viimeisenä edustaa 1900-luvun alkupuolen tyyppillistä huvila-arkkitehtuuria ja ansaitsisi arvostusta suojelukohteena. Kailon Aurinkopolulta

suuntautuva reitti on Muumikauden ulkopuolellakin hyvin suosittu. kirkko, Vanhakaupunki ja Kuparivuori ovat Aurinkopolun eteläpäässä tärkeitä kohteita. - Reitin pohjoispään tuntumassa on myös Luikkionvuori, jonka huipulta on mielenkiintoiset näköalat. Sinnekään ei ole kunnollista viitoitusta. Aurinkopolulta pitäisi pohjoisen suunnalla olla myös yhteys Raision luontopolkureitistöön. Tämä yhteystarve on esitetty maakuntakaavassa ja se mahdollistaisi pitempienkin patikkaretkien tekemisen.

Luonnonmaan puolella kiinnostava luontokohde on mm. Linnavuori, johon johtava polku on vaikeasti löydettävissä. Yhteys Linnavuorelta tulevaan Luonnonmaan perhetaloon tulisi saattaa käyttökelpoiseen kuntoon samoin kuin reitit Haijaisiin ja Villan tilalle.

Saariston suunnalla hyviä luontokohteita ovat esimerkiksi Pienen Rengastien varressa sijaitseva Aaslan Karhuvuori ja muista reiteistä sivussa oleva Merimaskun Kaasavuori.

Viimeaikaisissa tutkimuksissa on todettu, että lyhytaikainenkin käynti luonnonympäristössä aikaansaa terveysvaikutuksia. Tämän takia on tärkeää, että esimerkiksi koulujen ja päiväkotien läheisyydessä on luonnontilaista ympäristöä. Tämä on todettu Naantalin 16.3.2020 hyväksytyssä ympäristöohjelmassa. "Kaavoituksessa otetaan huomioon, että asuinalueilla ja koulujen, päiväkotien ja palvelukotien läheisyydessä on riittävästi metsää tai muuta luonnonmukaista viheraluetta virkistytymiseen ja luontoyhteyden säilyttämiseen. Lähimetsät koulujen ja päiväkotien läheisyydessä mahdollistavat metsäkoulutoiminnan ja hyvää luontosuhdetta herättelevän varhaiskasvatuksen."

Tärkeää olisi myös se, että luontopoluilla olisi ainakin lyhyitä esteettömiä reittejä. Tämä voisi auttaa ikääntyvien, heikosti liikkuvien naantalilaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tällaisia voitaisiin helposti toteuttaa esimerkiksi Kailossa tai Suovuoren kartanon alueella.

Vastauksessa Saara Seppälän valtuustoaloitteeseen (16.10.2017) elinkeinoasiamies Jorma Ranta on todennut mm. seuraavaa: "Luontopolkujen kehittämisessä on kaupungin kannalta monia myönteisiä vaikutuksia, ...Vaikka luontopolkujen kehittäminen ei suoraan kuulu elinkeinopalveluitten vastuualueeseen, niin se tukee sitä seuraavista syistä: (lyhennelmä)
- tonttimarkkinoinnin kannalta hyvät ulkoilumahdollisuudet ja lähiliikuntapaikat muodostavat vetovoimatekijän, joka lisää kiinnostusta sijoittua Naantaliin.
- ...luontopolut tarjoavat matkailijoille helpon ja ilmaisen lähestymismahdollisuuden saariston luontoon. Helppo saavutettavuus on matkailijan kannalta kriteeri, joka auttaa uusiin kohteisiin tutustumista. Tieto kohteista tulee olla helposti löydettävissä verkkopalveluissa ja fyysisinä opasteina paikan päällä..."

Kaupungin ympäristöohjelmassa todetaan:
"Lähiluontokohteisiin pääsemiseksi ei tarvita autoa, vaan ne

ovat kaikkien saavutettavissa jalan ja polkupyörällä. Kaupunki mahdollistaa maankäyttöratkaisuillaan vähähiilistä liikkumista edistämällä lähipalvelujen saavutettavuutta."

Edellä esitettyyn viitaten esitämme, että Naantalin kaupunki laatii kokonaisuohjelman luontopolkujen ja virkistysreittien kehittämiseksi kaupungin ympäristöohjelman tavoitteiden mukaisesti."

Kaupunginvaltuusto

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 19.10.2020 § 312

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen tekniselle lautakunnalle valmisteltavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten. Valtuustoaloitteen vastuuvastavalmistelijaksi nimetään yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi.

Kaupunginhallitus

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 07.04.2021 § 46

Valmistelija

Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi 22.3.2021:

Tekninen lautakunta on käsitellyt Ulkoilu- ja retkeilyreittien inventointia 20.12.2017. Tämän jälkeen on mm. parannettu Luolanjärven reittiä rakentamalla järven ylittävä kävelysilta ja uusittu pitkospuita. Haijaisten ja Villan alueelle ns. Silmulle on toteutettu opasteet ja opastaulut sekä uusittu pitkospuita. Rantaraittia on ehostettu kunnostamalla matkailijan puiston lammet ja uusimalla kävelysilta. Viimeisimpänä kunnostustoimena rantaraitin kävelylaitureita levennettiin Amandiksen ja Merisalin kohdalla. Ensimmäinen maastopyöräilyreitti on viitoitettu Haijaistentieltä Rymättyläntielle sivuten Kaivolän ja Linnavuoren asuinalueita.

Tekninen lautakunta on käsitellyt Manner-Naantalin ja Luonnonmaan pyöräily- ja ulkoilureittien kehittämissuunnitelmaa 4.3.2020.

Suunnitelmassa kartoitettiin nykyisiä ulkoilureittejä sekä nykyisten reittien kehittämistarpeita sekä tarpeita muodostaa yhteyksiä seudullisiin reitteihin. Ensisijaisesta päädyttiin kehittämään reittejä, jotka sijoittuvat kaupungin omistamille maa-alueille kuten Soininen – Vaarjoki reitti.

Tekniset palvelut haki valtionavustusta lähivirkistysalueiden ja viheralueiden kunnostamiseen ja kehittämiseen. Avustusta myönnettiin 30 000 euroa Vaarjoen ympäristön ulkoilureittien ja virkistyspalvelujen kehittämiseen vuodelle 2021.

Vaarjoen alueelle rakennetaan vuoden 2021 aikana polkuverkosto Soinisten alueelta, laavu ja WC sekä kanoottilaituri liikuntapaikat yksikön toimesta omajohteisena hankkeena.

Liitteenä on Vaarjoen hankesuunnitelma ja yleiskartta alueelta sekä valtionavustuspäätös.

LIITTEET A2, B5-B6, TEKLA 7.4.2021

Ulkoilu- ja retkeilyreiteistä on viime vuosina laadittu useampia inventointi- ja selvitystöitä. Myös käytännön rakentamis- ja kunnostustöitä on vuosittain toteutettu määrärahojen puitteissa. Monipuolisista ulkoilu- ja retkeilykohteista tiedottamista pyritään parantamaan mm. viemällä nykyiseen latu- ja jääinfor tiedot myös näistä ulkoilureiteistä siten, että ne ovat maastossa matkapuhelimen kautta käytettävissä ja oma sijainti todennettavissa reitillä.

Tavoitteena onkin muodostaa yhtenäinen yli 10 kilometriä pitkä ulkoilureitti Luonnonmaan Villan alueelta rantaraitille jatkuen aina nyt rakenteilla olevalle Vaarjoen alueelle. Tähän reittiin on yhdistettävissä aloitteessakin mainittuja mielenkiintoisia ulkoilukohteita.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta merkitsee Vaarjoen ympäristön ulkoilureitin hankesuunnitelman ja valtionavustuspäätöksen tiedokseen ja päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle selostusosan mukaisen vastauksen valtuutettu Jarkko Kanervan ym. valtuustoaloitteeseen luontopolkujen ja reittien kehittämisestä.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 19.04.2021 § 188
596/00.01.02.03/2021

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

- Kaupunginvaltuusto merkitsee teknisten palveluiden valtuutettu Jarkko Kanervan aloitteeseen antaman selvityksen tiedokseen.

- Valtuutettu Jarkko Kanervan ym. aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.